

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

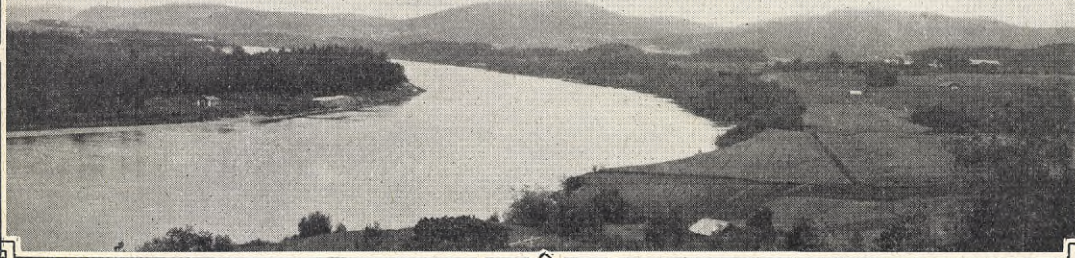
This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

ÅNGERMANELFVEN VID HOLM — FOTO. N. G. NILSSON, SOLLEFTEÅ.

13:DE ÅRG.

DEN 15 SEPTEMBER 1912.

N° 51

Handwritten signature

ANDERS ZORN.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Eiter en längre tids tålmodsprövande grått i grått, regn och slask i långa banor ha vi nu de första vackra septemberdagarna i hufvudstaden fått en ny påminnelse om Zorns allt annat än surmulna konst, och tillströmningen till hans solskensfyllda tafior har visat sig alltjämt lika stor. Tyvärr saknades de på Konstnärsförbundets intressanta sommarutställning i år; nu är bristen fylld, och med dessa nya strålände bilder ännu för ögonen frestas man lätt till en hastig återblick på det väsentliga i hela hans produktion. Dessa rader afse just en sådan liten rekapitulation. Några data ur hans lif äro därvid nödvändiga stödjepunkter för minnet.

Anders Zorn är som bekant dalkarl. Han föddes 18 febr. 1860 i Utmeland i Mora socken. Fadern, bryggare, hade sydtysk härkomst, modern var kulla från Mora. Tidigt röjde sonen som träsnidare så betydliga konstnärslinor, att han redan vid 15 års ålder, ehuru nästan medellös, sändes till Stockholm för att utbildas till skulptör. Efter att förgäves ha sökt plats på ornamentsbildhuggarverkstad lyckades han komma in vid slöjdskolan och tack vare Boklunds hjälp bli elev i konstakademiens principskola. Emellertid var det ej som skulptör utan som akvarellist han först blef allmänare känd. På en af akademielevernas utställningar ådrog han sig liflig uppmärksamhet med sin vackra akvarell "Sorg" — det bekanta flickhuvudet i svart —, kastade sig nu alltmera afgjordt in på målning, fick beställningar och elever i mängd och kunde 1881 på hopsparade slantar resa ut för att lära och arbeta vidare i sin konst. Tillsammans med Ernst Josephson for han från Paris till Sydspanien, där hans akvareller väckte uppseende, Nordafrika och Italien.

1882 utställde han första gången i Paris (akvarellen "Kusinerna") och kunde inom kort trots sin kläna kassa hyra en präktig a/ejé i London, där han, Eg-ron Lundgrens geniale efterträdare, snart nog lyckades bli den mondäne och eleganta publikens gunstling. 1885 bidrog han väsentligen (bl. a. med de spanska motiven "Kurtis" och "Manuela" samt dalabilden, det präktiga dubbelporättet af modern och system) till opponenternas framgång och popularitet på Konstnärsförbundets Stockholmsutställning; samma år gifte han sig med Emma Lamm, varmt förstående för hans konst. Under de vidsträcktaste resor till England och europeiska kontinenten, Orienten och främmande världsdelar blir han nu kosmopoliten, som likväl aldrig förlorar sambandet med hembygden och fosterlandet, virtuosen som skördar guld och ära. Omkr. 1888 öfvergår Z. till oljemålning — "Fiskaren" i Luxembourg-museet är hans första tafla af denna art — och sträfvade sedan med den honom egna sega energien att fullkomna sig i denna nya teknik, liksom i etsning, hvarmed han äfven ifrigt sysslar. Hans alstringskraft synes outtömlig; senare delen af 1880-talet jämte hela det följande decenniet har med en viss rätt betecknats som konstnärens mest lysande; flera af hans största mästerverk sågo nu dagen. Några år är Z. bosatt i Paris, men om somrarna målar han friluftsbilder i Stockholms skärgård. Som svensk kommissarie på världsutställningen i Chicago 1893 blef han bekant med flera framstående personer i Amerikas sällskapskretsar och några af dess finansiella och politiska magnater, bland hvilka Z:s konst under hans täta besök där ute firat triumfer. Han är nu den världsberömda mästaren, hvars verk tillhöra konstmarknadens mest eftersökta. Dock dra-

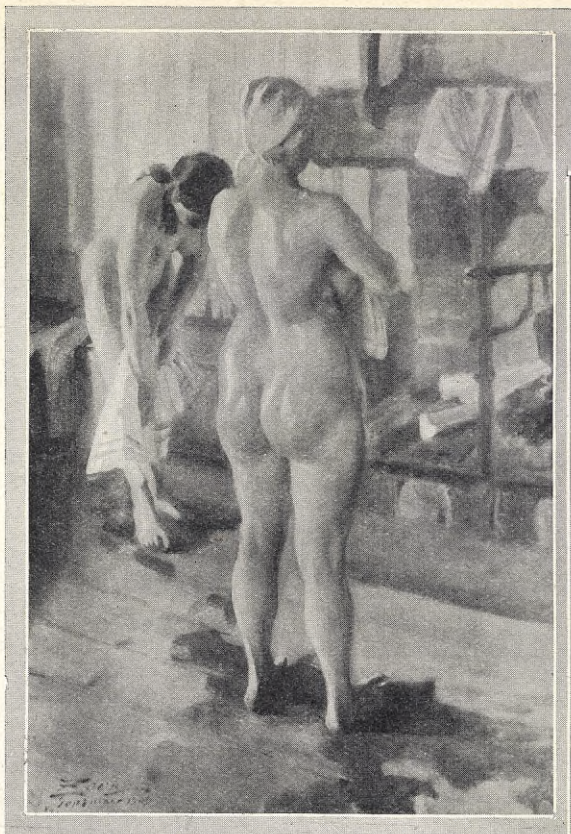
ges hans håg alltmera till hembygden, och från början af 1900-talet har Zorn, utom i Stockholms-trakten, företrädesvis vistats i sitt vackert och originellt inredda Mora-hem eller bland de pittoreska stugorna i Gopsmor längre upp vid Dalälven, midt ibland sina landsmän, hvilkas vän, smakuppostrare och frikostige gynnare han är. Allom bekant är, att han sträfvade bevara de urgamla dalatraditionerna i dräkter, danser, lekar och låtar och att han satt sig i spetsen för införandet af de ryktbara spelmanstäfplingarna, som åtminstone haft det goda med sig, att det välsignade handklaveret börjat krypa i skrinet till förmån för den gamla hederliga fiolen.

Vid en öfversikt af Z:s konstnärskap stannar man naturligtvis först och främst vid den geniale *målaren*; som sådan är han mest populär. Hufvudintresset koncentrerar sig därvid på friluftsbilder, interiörer och "naket", mindre på porträtten.

Redan denna gruppering antyder, att han till hela sitt väsen är realisten. Ur det omgivande lifvets rika mångfald söker han sina ämnen, ur de elementära sensationerna suger han näring för sin sär-egna personlighet och konst. Fantasien bär honom ej på högtflygande vingar genom oändlighetens rymder — han trår aldrig till mytens, sagans och den religiösa legendens världar, hans konst är ej musikaliskt stämningsmättad —, och historien med sina mäktiga perspektiv och gripande människoöden locka ej hans inbillning så, som är fallet med hans store danske samtida Zahrtmann, eljest hans like i lidelsefull kärlek till ljus, färg, rörelse. Bilder med ett så djupt grepp med i själslifvets dolda schakt, med en så rembrandtsk hemlighetsfullhet och intensitet som Zahrtmanns geniala skildringar af Leonora Kristina Ulfeldts fängelselif skulle Z. aldrig kunnat skapa. Mystik är främmande för hans temperament, och betecknande nog intar klärobskyren i hans konst en mera undanskjuten plats än hans framställningar i full belysning. Det är något i denna belysning för det handgripliga, påtagliga, jordbundna likaväl som i den obevekliga ärligheten och bländande virtuositeten, som erinrar om Velasquez; ibland erinrar han äfven om Kröyer, men Z. har ej dennes gemyt. Eljest står väl Z. med all sin kärnfriska originalitet närmast de franska impressionisterna. Impressionistisk är hans naturell, impressionistisk hans teknik. Hans penselföring flott, bred, snabb. Det är ögonblickets brinnande lif han vill fånga, vare sig det gäller ljusreflexerna på en vattenyta eller naket kvinnohull, spelet af dagar och skuggor i ett rum, kontrasterna mellan naturligt eller artificiellt ljus på storstadsgatan, det karakteristiska i en min eller en åtbörd, en situation, vibrerande af blixtnabbt sedd och fixerad rörelse. Han har kallats kolorist, men det är knappast färgprakten eller färgglöden i och för sig (såsom hos Josephson och Julius Kronberg), som intresserar honom på *höjden* af hans konstnärsbana; han rör sig med en rätt snävt begränsad färgskala — lokalfärgerna äro gärna starka —, och ofta, såsom i sina etsningar, åstadkommer han samma betagande ljuseffekt och verklighetsillusion utan att alls använda färger. I själva verket är han väl en af de störste mästarna inom den moderna konsten i modellering och i briljant, lifsvart återgivande af en fysiologi, en accessoar, ett stycke "kött", en plötslig eller alltjämt fortgående rörelse. En blick på några af hans yppersta verk bevisar bättre än alla utläggningar hans enastående konstnärsegenskaper. Man behöf-

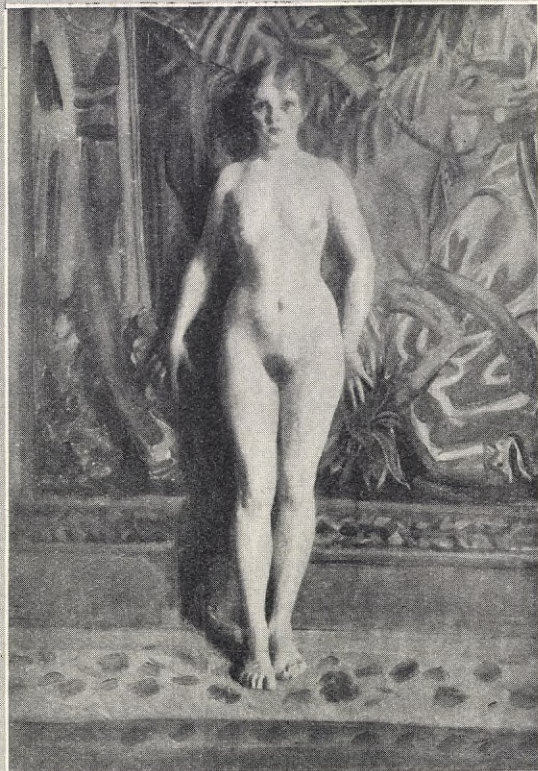
ANDERS ZORN.

ver blott erinra sig den bedårande akvarellen "Modersstolthet", bilden af den praktfulla unga zigenerskan med sin lilla unge, hvars mörka ögon riktigt gnistra som eldkol i det solbrända ansiktet, folkflisbilderna från Nordafrika, den blåroda "Nattefekten" från Parisboulevarden, "Midsommardansen i Dalarne", "Omnibus"-interiören och alla de oförlikneliga svenska "bad"-bilderna. I målningen af naket har Z. väl få medtäflare bland vår tids konstnärer. Vid sidan af det bekanta mästerverket "Ute" (Göteborgs museum) äro några af de främsta "En premiär", "Badande

"MOR OCH DOTTER."

flicka" (karnationen, vattenrörelse, löfverket, ljus och luft, allt är ypperligt på denna tafla), "De två badande kvinnorna framför härden" (i Nationalmuseum), hvartill finns ett präktigt motstycke på innevarande säsongs utställning, "Vadstället" och "Enhörning" med sina i miljön lifslevande kvinnofigurer (bägge på senaste utställningen) och sist men ej sämst "Bräcklig spång" (på denna hösts utställning), där isynnerhet den främsta sittande unga flickan är af en gracil och graciös skönhet, som sällan möter oss bland Z:s robusta kvinnobilder. Kullorna, med sin blonda ton

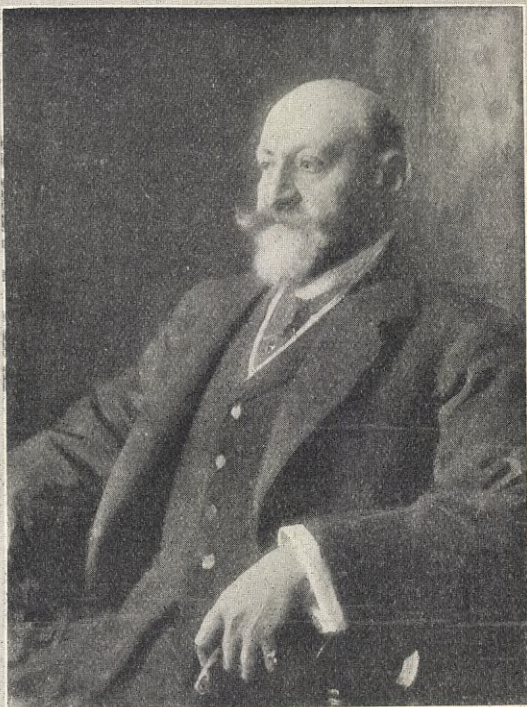
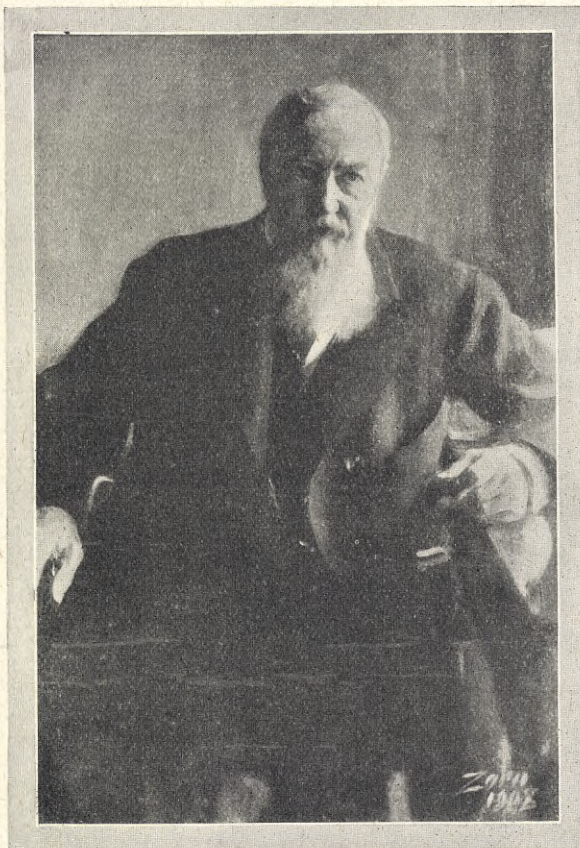
"ENHÖRNING."

"FÅNGEN."

H. 8. D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

ANDERS ZORN:

SIR ERNEST CASSEL.

T. v. C. F. LILJEWALCH.

PORTRÄTT.

ofta mot rött, grönt och gulhvitt eller delikat gulskärt (som på detta års utställning Skeri-kulla), äro äfven konstnärliga mästerprof. Som porträttör kan Z. emellanåt lyckas förträffligt, som t. ex. i det bekanta själfporträttet med modellen (i Nationalmuseum), den spirituella bilden af Harald Wieselgren ("En skål i Idun"), det fina och eleganta porträttet af "Konung Oscar II" och det träffsäkra af professor Quennerstedt, där särskildt det något asketiska och minutiösa är utmärkt återgifvet. Alltför ofta bli eljest konstnärens porträtt stoffmålningar, utan djupare själsinnehåll.

Af utrymmesskäl kan jag här ej närmare gå in på Z. som *etsare*. Vare det nog sagdt, att han i denna konstart nått ett erkänt, suveränt mästerskap, utan många motstycken. Han har med radérnålen utvecklat en oerhörd produktivitet — de flesta bladen äro af mästaren själf skänkta till Nationalmuseum — och utbildat ett alldeles personligt manér (med snedt löpande parallella linier för skiftning mellan ljus och skugga).

Som *skulptör* utmärker han sig ej minst i den lilla genren ("Faun och nymf", fontänfiguren "Morgonbad"), för en betagande sensuell friskhet och

"ALMA."

Miniatyr-skulptur.

formell brio. Sällsynt fri från vedertagen historisk pose, genomadad af nationell, man vore fästad säga lokal fläkt, sällsynt impressionistiskt levande är "Gustaf Vasa"-statyn i Mora. Mera omtvistad däremot är skissen till "Engelbrekts"-monumentet.

Med sin primitiva, hedniska friskhet kan Z:s konst vara en lisa och läkedom för sjuka nutidsnerver, och vi böra ej stillatigande tåla, att källborgarna i "das grosse Vaterland" söka stämpla såsom osedliga, framställningar som tvärtom höra till vår moderna kulturs prydnader.

Einar Apiarie.

(Vi hänvisa i samband med ofvanstående artikel till den stora mängd reproduktioner af Zorns taflor, som vi i denna och föregående årgångar lämnat.)

Text till bild å sid. 807.

Det första Nordiska Folkhögskole-mötet har i dagarna hållits i Roskilde, Danmark. Vid mötet, som räknade omkr. 1,000 deltagare, var danske kultusministern Appel närvarande. Hufvudtalare voro folkhögskoleförestandarne H. Odhner Lunnevad, Sverige, Bredsdorff, Roskilde, Danmark, och Eskeland, Voss, Norge.

FRÅN KONUNGENS HÖSTJAKTER.

Foto. Wiborgh, Karlstad. JAKTEN I KUNGSSKOGEN: Konungen med sällskap färdas öfver en skogstjärn.

Kliche: Bengt Silfverparre.

Konungen, som bekant en af vårt lands yppersta skyttar, började höstjakten i Södermanland och Östergötland. H. m:t afreste den 5 sept. med upp- vaktning till Kristinehamn. Dagen därpå var elg-

jakt anordnad å Kungsskogens kronopark. Jakten gyn- nades af vackert väder och varade från kl. 8 f. m. till kl. 4 e. m. då sju elgar nedlagts däraf tre stora skofvel- tjurar. Den största af dessa fälldes af *konungen*.

Elevflygnin- garne vid flyg- skolan på Malmslätt be- drivnes sedan början af sept. Frih. Ceder- ström, skolans föreståndare, företager täta flygningar för att sätta sina lärjungar in i manövrerings- konsten. Ätven eleverna själf- va ha fått göra uppstigningar och korta flyg- ningar.

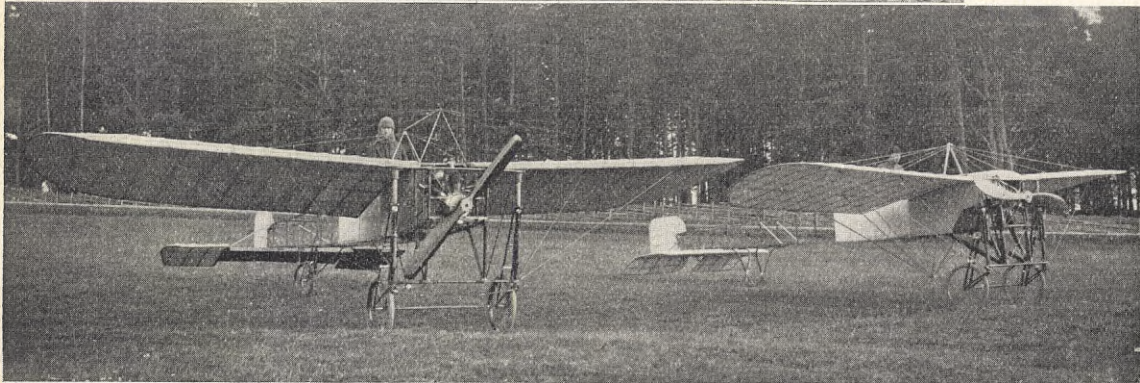

Foto. Swensson, Linköping.

FLYGSKOLAN Å MALMSLÄTT:

Kliche: Bengt Silfverparre

Å öfversta bilden namnteckna vi: Frih. Cederström (1), löjtnanterna Silow (2) och Björnberg (3), kand. Kjellson (4), mr Rageneau (5). Nedersta bilden visar löjtn. Björnberg och Silow under flygöfningar.

SVERIGES REDAREFÖRENINGENS ÅRSMÖTE I MALMÖ.

— 806 —

HVAR 8 DAG

Vi anteckna: herrar J. A. Waller (1), mötets ordf., W. R. Lundgren (2), styr. v. ordf.; i främsta raden: herrar H. Svensson, E. Roberg, F. Malmros, S. Hedberg, A. Bratt, P. Tham, H. Blomberg, W. Wingårdh, B. Ingelsson, —, —, R. Hedberg; närmast i andra raden: herrar A. Nilsson, v. Liewen, N. P. Svensson.

Sveriges redareförening hade den 7 sept. årsmöte i landstingssalen på rådhuset i Malmö. Vid sammanträdet förekom huvudsakligen behandling af löpande ärenden. Dagen förut sammanträdde på Stadt Hamburg föreningens centralstyrelse och fullmäktige för de olika kretsarne för val af styrelse. Till styrelseledamöter omvaldes herr S. Hedberg, H. Blomberg, N. C. Corfitzon och W. R. Lundgren samt nyvaldes efter hr Wilson, som aflidit, hr J. A. Waller.

Till suppleanter omvaldes herr A. A:son Johnson, Fr. Sternhagen, W. Lundqvist, B. Ingelsson och E. Brodin. Efter årsmötet höllo fullmäktige för arbetsåret 1 sept. 1912—1 sept. 1913 sammanträde och valdes därvid till fullmäktiges ordförande efter hr Waller, som undanbedt sig återval, enär han inträdit i styrelsen, hr Dan. Broström och till v. ordf. hr S. Hedberg.

Efter fotografi. **SVENSKT TIDNINGSMANNABESÖK I TYSKLAND:** Klische: Bengt Silfversparre.
 Gruppbild från Berlin, hvarå vi namnteckna: Redaktörerna H. Sohlman (1), H. Hedlund (2), K. Hildebrand (3), H. Key (4); dir. G. Eklund (5); riksantikvarien, prof. O. Montelius (6); red. D. Åkerhielm (7). Inbjud.-kommitténs ordf. kapt. Schweitzer (8).

För att återgälda de tyska pressmännens visit här i Sverige för två år sedan har en grupp framstående svenska publicister, efter inbjudan, nu i dagarna aflagt ett besök i Tyskland, där mottagandet varit överströmmande hjärtligt.

Ankomsten till Berlin skedde den 1 sept. och vistelsen där räckte till den 5 sept. Med den tyska inbjudningskommitténs ordf., kapt. G. Schweitzer, som ciceron besöktes stadens större tidningsetablissemang, skolor, muséer och andra sevärda institutioner hvarjämte tidningsmännen hade tillfälle närvara vid den stora parad, som kajsaren den 2 sept. höll på Tempelhoferfeld med gardskavalleriet och tredje armékåren.

Under vistelsen i Berlin gäfvos en mängd fästligheter för de svenska tidningsmännen. Utrikesministern v. Kiderlen Wächter hade i utrikesministeriets trädgård ett garden party, sta-

den Berlin inbjöd till lunch och den tyska inbjudningskommittén till middag, den svenske envoyen, greve Taube, gaf frukost och generalkonsul v. Mendelssohn en afskedsbankett. I de vid dessa fäster hållna skåtalarna ha de rådande starka svensk-tyska sympatierna tagit sig lifligt uttryck.

Från Berlin gick färden till Dresden där det tillsatta mottagningsutskottet på det mest älskvärda sätt sörgde för de svenska gästernas trefnad. Stadens museisamlingar och öfriga sevärdheter togos i betraktande, hvarjämte ett besök gjordes i staden Meissen, där bl. a. den berömda porslinsfabriken besågs. Den 7 sept. fortsatte svenskarne resan till Leipzig.

De tyska prässuttalanden som gjorts med anledning af det svenska publicistbesöket ha undantagslöst präglats af den varmaste sympati för Sverige och dess folk.

Efter fotografi. Klische: Bengt Silfversparre.
FÖRSTA NORDISKA FOLKHÖGSKOLEKONGRESSEN.
 HUFVUDLEDARE OCH FÖREDRAGSHÅLLARE: Fr. v. BREDSORFF, Roskilde, Danmark; H. ODHNER, Lunnevad, Sverige; ESKELAND, Voss, Norge. (Se text å sid. 804).

Foto. Steijertz, Spannarp. Klische: Bengt Silfversparre.
DOPFUNT. Något för folkupplysningen.

Hur illa forminnena, äfven de kyrkliga, mången gång fara i vårt land illustreras på ett sorglustigt sätt af ofvanstående bild. Den är tagen från landtbrukare Ekelunds gård i Strövelstorps socken i Skåne och visar en medeltida dopfunten använd som drickesho åt kreaturen. Dopfunten, 28 cm. hög och 60 cm. i diameter, är af sandsten och rundt öfverkanten försedd med ornament. I botten har funnits ett afloppshål för vattnet, hvilket, för att dopfunten skulle kunna uppfylla sin nya bestämelse som drickesho, tilltappats med smält bly.

FRÅN ANDERS ZORNS UNDERBARA UTSTÄLLNING.

— 808 —

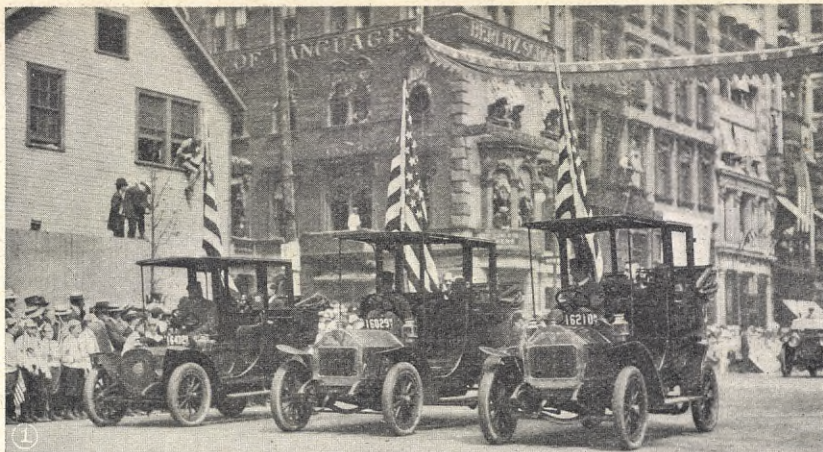
"SKERIKULLA."

H. 8. D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

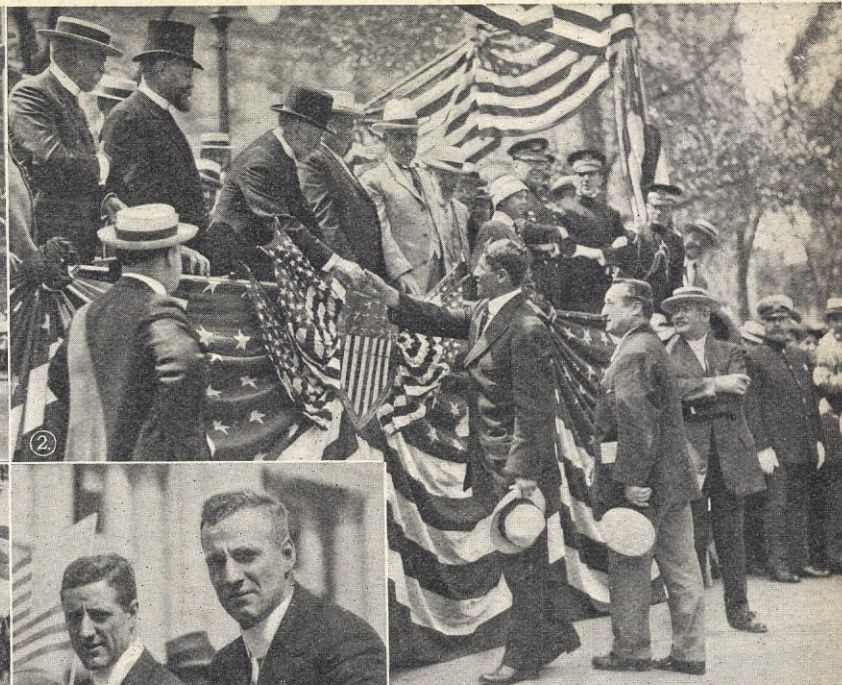
"VALLKULLA"

LIT. 8 1740

AMERIKANSKA OLYMPIATRUPPENS HEMKOMST.

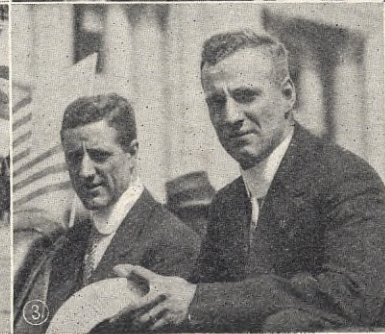
1

2

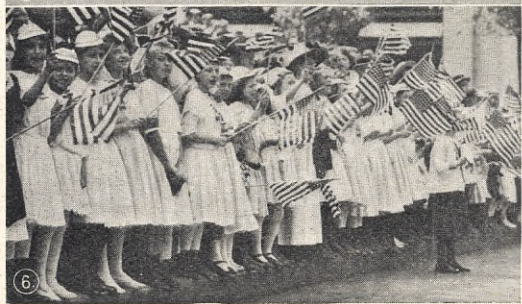
5

3

4

6

Efter fotografier.

Kliché: Dennt Sjöversparre.

1. DE SEGERRIKA FLAGGORNA FRÅN STOCKHOLM. — 2. BORGmäSTAREN, MAYOR GAYNOR HÄLSAR THORPE, segraren i 5- och 10-kamp. — 3. PLATT OCH BEN ADAMS. — 4. Mc GRATH OCH Mc DONALD. — 5. SVENSKOR I PARADEN. — 6. SKOLBARN.

Det segerrika amerikanska Olympialagets hemkomst firades med stort jubel. På Fifth Avenue i New-York, där "paraden" med Olympiamännen i spetsen skulle passera, stodo 12,000 skolbarn med flaggor i händerna uppställda och jublade segervinnarne till mötes. Bland de lifligast hyllade voro indianen Thorpe, segrare i fem- och tiokampen, och en af Olympiska Spelens i Stockholm favoriter, den jättelike polismanen Mc Donald, som segrade i släggkastning, samt Craig, som vann i 100- och 200-metersloppen. Främst i tåget fördes i automobiler de amerikanska flaggor, hvilka i Stadion så många gånger flögo i topp. Därefter kommo i trettio bilar de amerikanska segrarne och efter dem ett ändlöst tåg af idrottsmän, boy-scouts, soldater, kadetter, skolbarn m. fl. Ett stort antal svenskar, däraf grupper iförda svenska nationaldräkter och gamla svenska krigaruniformer, deltog i tåget. — "Paradens" mål var City Hall Park, där Mayorn i ett hjärtligt tal tackade Olympiamännen för de segrar de hemfört.

KEJSAR WILHELM I SCHWEIZ.

Efter fotografier.

Kliché: *Demot. Siltensparre.*

1. ANKOMSTEN TILL ZÜRICH. — 2. KEJSAREN OCH FÖRBUNDSPRESIDENTEN. — 3. KEJSAREN PASSERAR HEDERS-KOMPANIET.

Tyske kejsaren har efter därom uttalad önskan inbjudits att öfvervara *höstens stora fältmanöver i Schweiz*. Ankomsten till Zürich skedde den 3 sept. och mottagandet var, i rak motsats till hvad den franska pressen skadeglåd förespått, utomordentlig hjärtligt från såväl regeringens som särskildt befolkningens sida. Under manöverdagarna uppehöll sig kejsaren träget på "slagfältet", hvarifrån han med lifligt intresse följde krigsöfningarnes gång. Med sitt — när han så önskar — vinnande sätt och genom sitt rättframma krigarväsande förvärfvade han stor popularitet bland de schweiziska truperna. De demokratiska schweizarne hade endast svårt att komma tillrätta med den höge gästens titlar, och han blef ofta nog titulerad "Herr kapten" eller "Herr kejsare".

Den 6 sept. afreste kejsaren till Bern, där det officiella mottagandet ägde rum i Förbundspalatset. Förbundspresidenten höll ett välkomsttal för kejsaren, hvilken i sitt svar minde om den förtroendefulla vänskap, som sedan långt tillbaka förenar Tyskland och Schweiz.

På grund af Schweiz' säregna härorganisation har den nu hållna manövern tilldragit sig betydande uppmärksamhet från andra nationers sida. Ett stort antal främmande officerare af så godt som alla nationaliteter voro i studiesyfte närvarande vid manövern likaså en mängd representanter för den utländska militära fackpressen och de stora dagliga världstidningarne. Den tyska pressen har innehållit synnerligen välvilliga uttalanden om den schweiziska milisen. Man vitsordar å ena sidan milissy-

efter allt att döma tiden skall medföra en förbättring härutinnan.

Liksom det franska presidentbesöket i Schweiz på sin tid väckte missstämning i Tyskland har kaisarens Schweizerresa framkallat en viss förstämning i Frankrike. Den franska prässen söker lugna den allmänna meningen genom att påpeka, att kejsaren icke åtföljts af någon

1. KEJSAREN ÅSER MANÖVRERNA: Främst synes krigskommandant Wille, schweiziska arméns högskommanderande under manövrerna.

2. SCHWEIZISKT ARTILLERI OCH

3. INFANTERI UNDER MANÖVERN.

Efter fotografier.

Kliché: Bengt Sjöbergvarre.

stemets billighet och dess jämförelsevis lätta öfningsbörd samt å andra sidan officerskårens höga utbildning, strategiska skicklighet och militäriska entusiasm äfvensom soldaternas stora krigsduglighet. Underofficerskåren synes ur tysk synpunkt icke hålla måttet, men man antyder samtidigt att

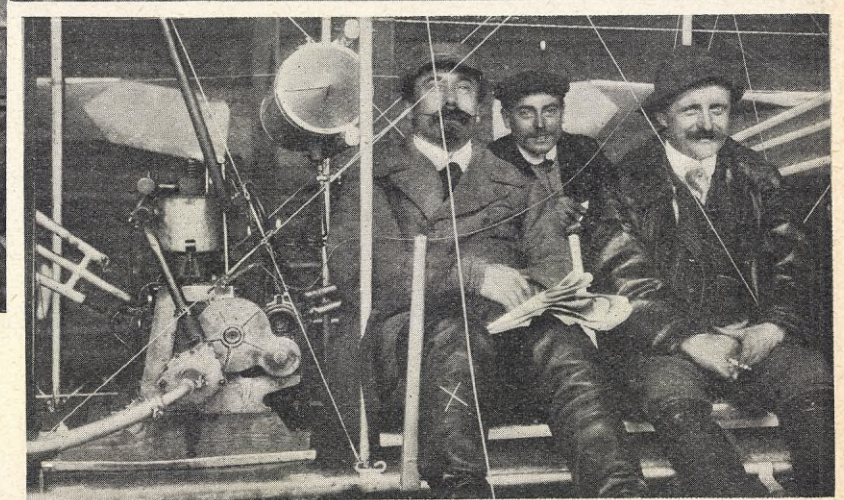
politisk personlighet och att följaktligen besöket icke gärna kan ha någon politisk innebörd. Den retliga ton, i hvilken denna försäkran lämnas, talar dock om allt annat än glad trossvishet. Påtagligt är också att kejsar Wilhelm icke skulle efter sin nyss genomgångna allvarliga sjukdom, ha anträdt en ansträngande resa och under-

kastat sig en fältmanövers strapats om han icke haft viktiga syftsmål, som han därmed velat främja.

Ny årgång börjar 1 oktober.

Förnya prenumerationen i god tid!

GRUFOLYCKAN I FRANKRIKE.

1. VID CLARENCE-GRUFVAN där olyckan skedde. 2. RÄDDNINGSMANSKAPET efter fåfänga räddningsförsök. 3 ARBETSMINISTERN DUPUY (X) STIGER NED I GRUFVAN förd af ingenör Leon. (Efter fotografier).

I Clarence-grufvan i Bethune, Frankrike, inträffade den 3 sept. en fruktansvärd explosion. Det var just vid middagsskiftet, 350 arbetare hade efter slutadt arbete kommit upp ur grufvan och 80—90 man af det nya arbetslaget anträdte färden ned, då plötsligt en våldsam detonation hördes nedifrån djupet och marken skälde som vid en jordbävning. Ett tiotal arbetare lyckades, halft vansinniga af skrämsel, klättra upp ur grufvan, men de öfriga blevo kvar där nere. Räddningsarbetet, som omedelbart igångsattes, var för det därmed selsatta manskapet förenadt med den allra största fara. En ing. Dupont och två arbetare fingo sätta livet till. Vid olyckan dödades 73 arbetare och skades 15. Man antager, att katastrofen förorsakats af exploderande grufgaser.

ÖFVERSTE CODY (X), ENGLANDS OCH EN AF VÄRLDENS FRÄMSTE FLYGARE OCH FLYGKONSTRUKTÖRER. (Se text å sid. 816).

Foto. Matz, Stockholm.

DEN NYA KYRKAN I SALTSJÖBADEN, efter ritningar af arkitekten F. BOBERG. Blir färdig att invigas 1914.

Efter fotografij.

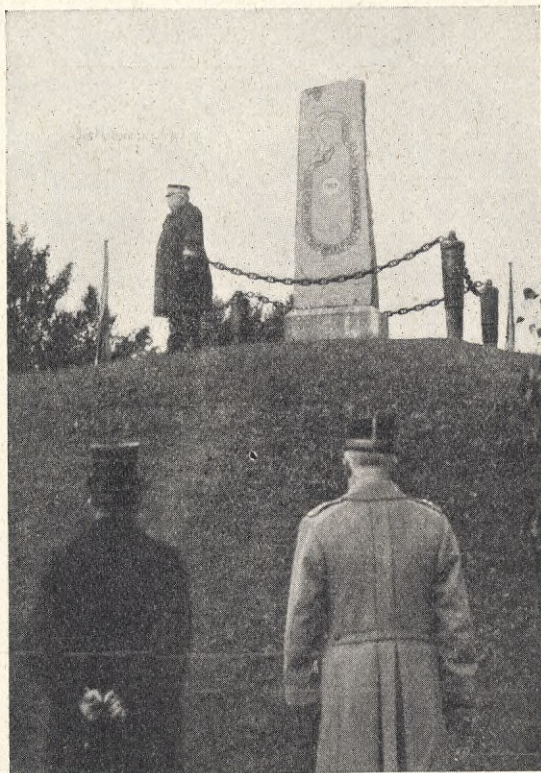

Foto. Hildbaun, Sundsvall.

Klockst. Bengt Sjöverparva.

MINNESVÅRD ÖFVER 1809 ÅRS LANDTVÄRNSMÄN, INVIGD I SUNDSVALL D. 25 AUG. Vår bild är tagen under det landshöfding Ström afhöll invigningstalet.

Landtvärnsmännens minnesvård vid kyrkogården i Sundsvall invigdes med stor högtidlighet den 25 aug. Vården, som tillkommit på initiativ af styrelsen för Medelpads Fornhem, har rests för att hugfästa minnet af de på platsen begrafna landtvärnsmän-

nen, en kontingent af delandtvärnstrupper, hvilka efter Finska krigets slut 1809 återkommo till Sverige och då på grund af myndigheternas grymma vårdslöshet i hopar dukade under för den af hunger och nöd alstrade pestartade "fältsjukan".

STATYGRUPPER af bildhuggaren Gottfrid Larsson, i dagarne uppsatta i Norrköpings Rådhus

Foto. för H. S. D. af D. ERIKSEN, Norrköping.

"RÄTTVISAN."

"KLOKHETEN."

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

* Data å nästa sida.

J. C. A. VON HOFSTEN.
Fröken. — Vahlsta, Asby.
80 år 3 Sept.*

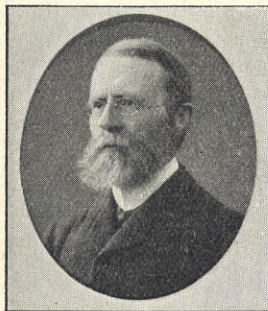
F. SCHAUMAN.
F. d. Trafikchef, Jernvägs-
byggare. — Stockholm.
75 år 27 Aug.

H. A. NETTELBLADT.
F. d. Trafikchef. — Stockholm.
70 år 31 Aug.*

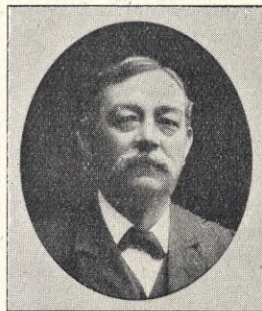
J. GYLLENSTIERNA.
Friherre, Major. — Bjersgård.
55 år 14 Sept.*

O. F. D. ÖSTMAN.
Läroverksadjunkt. Fil. D:r. —
Hudiksvall. 75 år 26 Aug.*

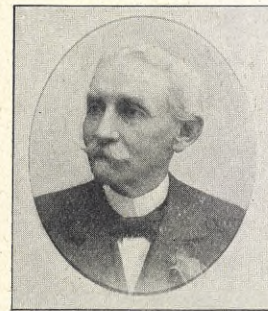
K. G. F. HJELM.
Kontr.-prost, Kyrkoherde. —
Nykil. 70 år 12 Sept.

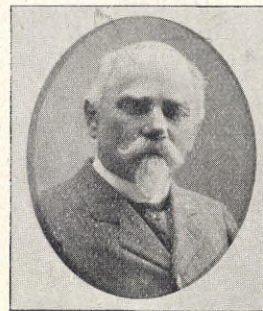
L. M. NEUMAN.
Rektor. Fil. D:r. — Ystad.
60 år 11 Sept.*

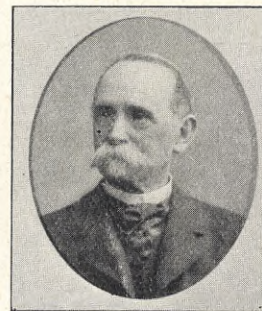
O. A. HUMBLE.
Kyrkoherde, Kommunalman. —
Gnarps. 50 år 6 Sept.

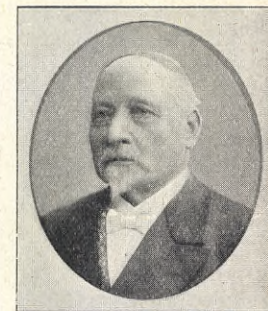
O. G. NORBÄCK.
F. d. Jägmästare. — Arvika.
75 år 15 Sept.*

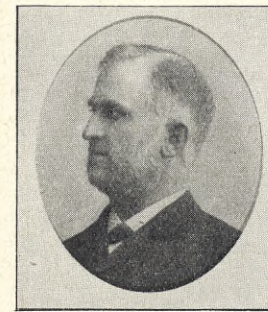
A. E. LARSON.
Disponent, Jägmästare. — Tul-
linge. 70 år 4 Sept.*

V. F. HAMMARSTRAND.
F. d. Jägmästare. — Alingsås.
70 år 2 Sept.

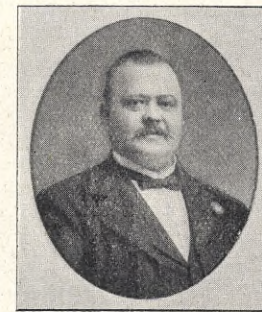
C. M. LINDEBÄCK.
Direktör, Länsträdgårdsmästa-
re. — Lysekil. 70 år 3 Sept.*

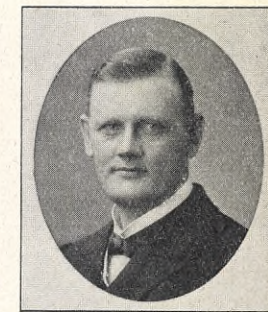
A. ÅHMAN.
Handlande, F. d. Stadstullm.
Uddevalla. 75 år 4 Sept.

K. J. H. R. BERGENSTRÅHLE.
Magistratssekreterare. — Sala.
60 år 9 Sept.*

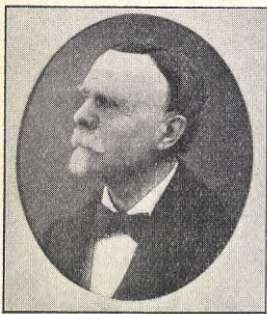
S LUNDH.
Stadskamrer. — Askersund.
50 år 11 Sept.

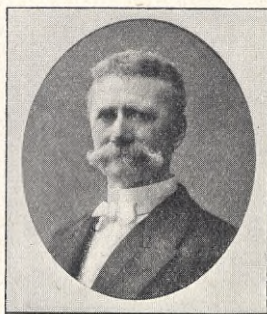
K. G. GUSTAFSSON.
Ingeniör. — Stockholm.* |
50 år 5 Sept.*

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

* Data å sista sidan.

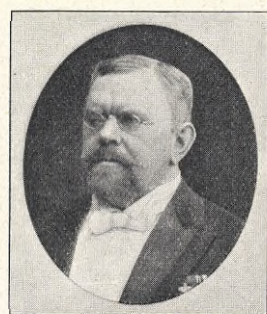
J. PIHL.
Ingeniör. — Trollhättan.
70 år 6 Sept.*

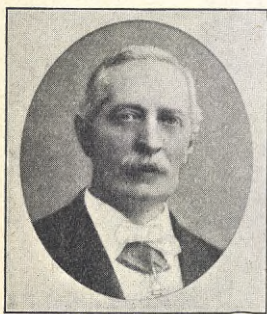
L. F. LINDBERG.
Ingeniör. — Stockholm.
70 år 6 Sept.*

J. G. M. KOLLBERG.
Grosshandlande. — Göteborg.
70 år 3 Sept.*

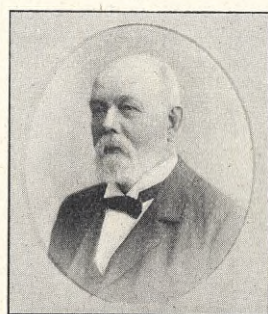
A. M. VON ESSEN.
F. d. Sjökapten. Grosshandlande. — Malmö. 60 år 30 Aug.

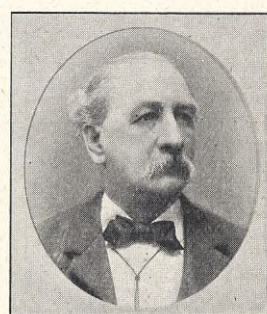
J. F. CORNELL †.
F. d. Major. — Sundsvall.
F. 37. † 27 Aug.*

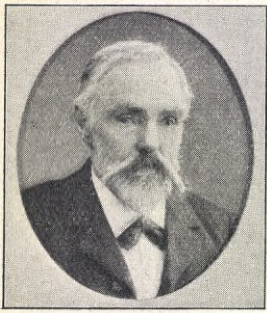
H. JOHNSON †.
Handlande. F. d. Riksdagsman.
— Broby. F. 40. † 2 Sept.*

C. A. F. REUTERSKIÖLD †
Bruksegare. — Norrgarn.
F. 41. † 4 Sept.

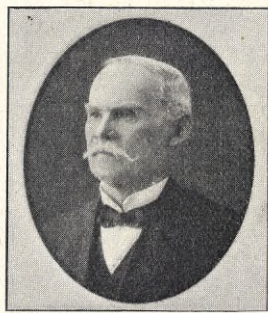
A. W. BRATT †.
F. d. Hofrättsråd. — Stockholm.
F. 41. † 5 Sept.*

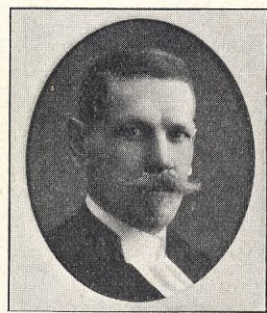
I. A. W. BENNET †.
Baron. F. d. Kapten. — Torkow.
F. 36. † 16 Aug.*

G. A. CALANDER †.
F. d. Riksbankskommissarie —
Stockholm. F. 37. † 4 Sept.

P. A. ANDERSSON †.
Handlande. — Tidaholm.
F. 46. † 31 Aug.*

D. JOHANSSON †.
Kapellpred. Förestånd. f. Sam-
skolan. — Grängsberg.
F. 66. † 4 Sept.

JOHANNA VON HOFSTEN. På sin tid känd och uppburen författarinna, skref hon 65 sin första bok "Familjen Starck" som snart följdes af flera. Utgaf senare ett hfertal barnböcker af värde, översatta till främmande språk, samt historiska skildringar för ungdom.

HJALMAR NETTELBLADT. Stud.-ex. 62, nivellör v. Stat. jernv.-byggn. 62—67, stat. insp. v. olika stationer 67—73, traf.-dir.-ass. 74—76, trafikdir. v. Gelle-Dala jernv. 76—81, Verkst. dir. i Vagnuthym. A.-B. i Stockholm 82—88, kamrer h. Sv. jernv.-fören. sedan 83, omb. man i Ensk. jernv.-försäkr.-anst mot olycksfall sedan 82, i jernv.-ass.-fören. sedan 82.

JOHAN GYLLENSTIERNA. U.-löjtn. v. Sk. husarreg. 78, ryttm. 98, aisk. s. major 07, Eger hfälften i Vestrabyarr. o. beb. Bjersgård. Ord. i Åsbo dt af Krist. läns Hushålln.-Sällskap o. led. af förvalt.-utsk. 87, led. af länets Skånska Hushållsfören. styr. 91, v. ord. i Sk. Hypoteksfören. styr., led. af Mosskulturfören. styr., v. ord. i Åsbo här. sparbanks styr., dir. i v. Reiserska stift. Ord. i länets veterinstyr.; på sin tid ord. i vägstyr., i nötboskaps-prem.-nämnden. Mångårig ord. i komm.-stämma, landstingsman, led. af Riksd. F. K. sedan 07.

FREDRIK ÖSTMAN. Stud.-ex. 57, fil. dr. 63, ex.-lär. i Norrtälje 63—64, v. adj. i Hudiksvall 64—06. Led. af

K. R. RYDIN †.
Landshöfding. — Visby.
F. 54. † 9 Sept.*

stadsfullmäktige derst. under ca 30 år, däraf 10 såsom ordförande; landstingsman; led. af styr. i lasarett samt skolstyr.-led.

LEOPOLD NEUMAN. Stud.-ex. 71, fil. dr. 81, lektor i Sundsvall 83, rektor v. Ystads h. a. läroverk sedan 89. Led. af stadsfullm. sedan 91, ord. i Plant.-styr. 04, led. af styr. f. Skånes naturskyddsfören. 10, inspektör v. folkskol. i Ystad 91—10, led. af kyrkoråd 90. Adj. i Univ.-ex.-komm. 05.

GUSTAF NORBÄCK. Stud.-ex. 59, ntex fr. K. Skogsinst. 63, e. jägmästare i Verm. län 54, aisked fr. jägerstaten 71; distr.-inspektör öfver fisket i Verm. 63; verkställt skogsförrättning i Sverige, Norge, o. Finland. Utg. arbeten i Fiskevärd o. Fiskaivel, samt i trädgårdsodling. Delegare i af honom anlagda Arvika kakelfabrik.

EMIL LARSSON. Stud.-ex. 62, landtmät.-ex. 65, ut-ex. fr. K. Skogsinst. 72, e. jägmästare 72—94, v. komm. landtmät. i Kopp. län. 74—08, e. jägmäst. i Bergsl. distr. sedan 94. Skogsförvalt. v. Fredriksbergs o. Grävendals m. fl. bruks skogar 76—94. Disponent i A.-B. Träkol 89—12, disp. v. A.-B. Råmen-Liljendal 94—06; led. af styr. f. Svartå bruk a.-b. 08—11, led. af styr. i Jerle torf a.-b. sedan 09.

Foto. Clason, Gog.

TILL ÖRGRYTE IDROTTSÄLLSKAPS 25-ÅRSJUBILEUM. Styrelsen.

Kl. Hög. Bengt Sjöforsaren.

För att högtid- lighålla sin tju- gemåriga tillvaro anordnade Örgryte Idrottsällskap i Göteborg den 6 och 7 sept. stora jubileums täflingar. Den första dagens fäst var förlagd till Lorensbergs cir- kus. Efter ett fö- redrag af redaktör M. Myrström om idrottens stora na- tionella betydelse följde en uppvis- ning af en trupp rid- darpojkar, gymnastik af en utvald gymnasttrupp samt täflingar i viktlyftning, brott- ning m. m. Den andra fäst dagen upptogs af täflin- gar i fotboll, löp- ningar, hopp, dis- kuskastning m. m. å sällskapets täf- lingsplats "Wal- halla".

(TILLHÖR VECKANS PORTRÄTTGALLERI.)

CARL MAGNUS LINDEBÄCK. Trädg.-elev 57, trädg.-förestånd. i Stock- holm 67-71, länsråd.-mäst. i Göteborgs o. Bohus län 72-12 förest. i. trädg.-skolan i Lysekil 73-12. Inneh. C. M. Lindebäcks Hand-trädgård derst. sed. 72. V. ordf. i komm.-nämnden 76-83, ordf. i fattigv.-styr. 84-87.

KLAS BERGENSTRÄHLE. Stud.-ex 73, fil. kand. 77, jur. kand. 86, v. häradsh. 89, magistr.-sekr. i Sala sedan 92. Ordf. i Vatt.-ledn.-styr., Stads- planekomm., Biblioteksstyr., Tax.-nämnden. Led. af styr. i Tärna Folk- högskola 83, senare v. ordf. ordf. i Samskolestyr. Ordf. i Sala Skyttegille 91-06, i Vestm. Skytteförb. 92-08.

GUSTAF GUSTAFSSON. Afg.-ex. fr. Tekn. Högsk. 83, anst. h. Nydqvist & Holm o. chef i ritkontoret derst. 72-07. Led. af Trollhätte komm.-nämnd sedan 88, led. af stadskomm. 92; verkst. dir. i brännvinsbol. 98, led. af styr. i sparbanken 82, dir. v. Ensk. Bankens i Venersborgs afd.-kontor sed. 08.

JOHN PIHL. Afg.-ex. fr. Borås tekn. elem.-skola 66, anst. h. Nydqvist & Holm o. chef i ritkontoret derst. 72-07. Led. af Trollhätte komm.-nämnd sedan 88, led. af stadskomm. 92; verkst. dir. i brännvinsbol. 98, led. af styr. i sparbanken 82, dir. v. Ensk. Bankens i Venersborgs afd.-kontor sed. 08.

LUDVIG LINDBERG. Elev vid Fria Konst. Akad. 61, bitr. rit. v. Fyring. kont. s. å. underbef. v. fyrbyggn.-arb. 62, ex. fyring. o. arb.-chef 67, konstr. o. ritare v. Lotsstyr. fyring.-kontor 85. Uppf. af fyrapparaten Rotator.

GUSTAF KOLLBERG. Bildade efter afslutade skol- o. prakt. studier i in- o. utlandet jemte Ang. Carlsson firma i Göteborg under den senares namn samt Ängf. a.-b. Svithiod. Sedan firman utvecklats till en af landets mest betydande kolaffärer, ombildades den t. aktiebolag 08, med K. som verkst. direktör. Samtidigt verkst. dir. o. huvudredare i Svithiod.

JOHAN CORNELL †. Stud.-ex. 55, ex. fr. Högre art. lärov. å Marieberg 61, löjtn. i Väg- o. Vatt.-bygn.-kåren 64, major 97-03. Chef i bygn. o. flott. i Ljunga eli 70-95. Ordf. i Sundsvalls stadsfullmäktige 98-10, led. af landstinget 99, ordf. 02-11; led. af styr. i Ostkustbanan, A.-B. Sunds- valls Hand.-bank (v. ordf. sed. 02), ordf. i länets Skogsvårdsstyr. 02.

HANS JOHNSON †. Idkade sedan 60 jordbruk o. handelsrörelse i i Broby. Ordf. i styr. i Östra Göinge här. sparbank 88, omb.-man 90, ordf. i vägst., landstingsman 80-08. Led. af Riksd. A. K. 79, led. af bevilln.-utskottet 85.

AXEL BRATT †. Stud.-ex. 59, fil. dr. 63, jur. kand. 66; v. häradshöfd. 68, assessor i G. Hofr. 75, hoifr.-råd derst. 93-11. På sin tid ordf. i Jön- köpings stadsfullmäktige o. i Jönk. stads o. läns sparbank, verkst. dir. i sistn. inr.

I. W. A. BENNET †. Afl. sjökapit.-ex. o. förde under flera år fartyg. Ingick 63 som löjtn. i danska flottan o. deltog 64 i slaget v. Helgoland. Afreste t. Amerika o. var 64-65 kapten i nordstat. armé; efter frihetskri- gets slut fredsdomare i Kentucky. Sedan 25 å 30 år bosatt i Torekov där han var lotsförman en tid, samt senare ordf. i hamnstyrelsen.

PER ANDERSSON †. Delegare i J. Bengtzons manufakturhandel i Tidaholm 88, o. i den senare till aktiebolag ombildade affären, samt dess chef. Led. af drätselkammaren o. stadsfullmäktige samt dessförrinnan v. ordf. i komm.-stämmen; en af stiftarne af Tidaholms Sparbank o. första tiden dess kassör, senare åren verkst. direktör. Led. af Missionsören. o. sedan 85 dess kassör.

KARL RYDIN †. Stud.-ex. 54, jur. dr. 89; v. häradshöfd. 86; sekr. i Riksd. konst.-utskott 88 o. 89; s. å. ff. och 91 ord kammarråd. Landshöf- ding i Gotlands län sedan 09. Ordf. i länets Hushålln. Sällskap, Skogs- vårdsstyrelse; Folkhögskolestyrelse o. Skytteförbund; ordf. i styr. i Visby Navig.-skola. Led. af Riksd. A. K. sedan 11.

(Text till bild å sid. 812).

Engelska krigsministeriet hade den 30 aug. på Salisbury field anordnat flygtäflingar mellan aeroplan för krigsbruk. I den ena täflingen, öppen för

flygskepp från alla land, togs första priset, 4,000 pund, af engelsmannen f. d. öfverste S. F. Cody med det af honom själf tillverkade och förda aeroplanet. I den andra täflingen, öppen endast för aeroplan, tillverkade, med undantag för motorn, helt och hål- let i England, vanns likaledes första priset, 1,000 pund, af öfverste Cody's luftskepp. Segern för det engelska fabrikatet har i England väckt den lifligaste tillfredsställelse.

Mr Cody, bror till den bekante "Buffalo Bill", är med sina 47 år världens äldste flygare. I yngre dagar tillhörde han som skådespelare ett kringre- sande teatersällskap, men började för ett tialt år sedan ägna sig åt flygkonsten. Till en början experi- menterade han med pappersdrakar. Han tillverkade sådana, afsedda för krigsbruk, och gjorde år 1903 ett försök att fara öfver Kanalen i en båt dragen af två pappersdrakar. Längre fram utbildade han sig till flygare och har som sådan utfört många välg- halsiga flygbragder. Den nu vunna segern har ställt honom bland världens främsta flygare och konstruk- törer af aeroplan.

För fotografer att beakta:

Fotografifirma, som insänder foto- grafier med ensamrätt för H. 8 D. o. h. ej lämnar samma eller liknande fotogra- fier till annan illustrerad tidning, kom- mer att i så fall utöfver vanligt honorar, få sitt namn utsatt på ett i ögonen fal- lande sätt, då meddelandet härom lämnas vid insändandet. Redaktionen.

INNEHÅLL

Zorns utställning (med helsidesporträtt och biografi öfver konstnären samt reproduktioner af de nu utställda konstverken.) — Konungens höstjakter. — Flygskolan på Malmslätt. — Reda- reföreningens årsmöte. — Svenska tåningsmannabesök i Tysk- land. — Första nordiska folkhögskolemötet. — Saltsjöbadens nya kyrka. — Minnesmärke öfver landtvärnsmännen. — Norrköpings rådhus. — Ett fornminne på afvägar. — Tyske kajsaren vid jält manövrerna i Schweiz. — De amerikanska Olympiamännens hem- homst. — Gruvolyckan i Bethune. — Täflingar mellan krigsaero- plan. — Veckans porträttgalleri m. m.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan särskildt medgivande förbjudes vid laga påföljd.